

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	IV/1752-0/2017
Érkezett:	2017 SZEPT 12.
Példány:	1
Melléklet:	3. sz. S. KÖZTÜK
Kezelőiroda:	ch

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG

Budapest

Donáti u. 35-45.

1015

részére

a

PESTI KÖZPONTI KERÜLETI BÍRÓSÁGON

Budapest

Varsányi Irén utca 44.

1027

keresztül

ALKOTMÁNYJOGI PANASZA

a

VESCOM Kft. v.a.

indítványozónak (korábbi alperes),

képviseli:

DEZSŐ ÉS TÁRSAI ÜGYVÉDI IRODA

Dezső és Társai Ügyvédi Iroda,
Rónayné Dr. Csordás Ilona ügyvéd

a

(korábbi felperes) által lízingdíj
megfizetése tárgyában indított perben a

Kúria által Gfv. VII.30.366/2017/2. számon
hozott végzés ellen

3/Sc:09.30.

PESTI KÖZPONTI KERÜLETI BÍRÓSÁG	
GAZDASÁGI CSOPORT 1.	
FŐLAJSTROMSZÁM	KEZDŐIRATON
Érkezett:	2017 AUG 21.
PÉLDÁNY:	3
MELLÉKLET:	3 sz. S. KÖZTÜK
FŐLAJSTROMSZÁM:	303325/12
UTÓIRATON:	

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott **VESCOM Kft. „v.a.”** [redacted] [redacted] [redacted] [redacted] [redacted] [redacted] [redacted] [redacted] [redacted] [redacted]
[redacted] indítványozó – kívül jegyzett és csatolt meghatalmazással igazolt jogi képviselőnk, a Dezső
és Társai Ügyvédi Iroda (I. [redacted] [redacted] [redacted] [redacted] [redacted] [redacted] [redacted] [redacted] [redacted] [redacted]
[redacted] [redacted] [redacted] [redacted] útján – az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a
továbbiakban: „*Abtv.*”) 27. §-a alapján az alábbi

ALKOTMÁNYJOGI PANASZ INDÍTVÁNYT

terjesztem elő.

Kérem a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg a Kúria kívül jegyzett ügyben Gfv.VII.30.366/2017/2. számon hozott végzésének alaptörvény-ellenességét, és semmisítse meg azt, mivel sérti az Alaptörvény B) cikkének (1) bekezdését, valamint a XXVIII. cikkének (1) bekezdését.

Az indítványozó a **Kúria Gfv.VII.30.366/2017/2. számon hozott végzését** (a továbbiakban: „**Végzés**”) 2017. június 29-én vette kézhez jogi képviselője útján; jelen indítványát – az Abtv. 30. §-ának (1) bekezdésében meghatározott 60 napos – határidőn belül nyújtotta be.

Az indítványozót az alaptörvény-ellenes Végzés közvetlenül érinti, a döntés alapjául fekvő eljárásban alperesként vett részt. A Végzés az indítványozó Alaptörvény B) cikkének (1) bekezdéséből következő, illetőleg a XXVIII. cikkének (1) bekezdésében meghatározott jogait sérti.

A megsemmisíteni kért Végzés az alapul fekvő eljárást véglegesen, érdemben lezárta, a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: „**Pp.**”) 228. §-ának (1) bekezdése alapján jogerőre emelkedett, és ellene nincsen helye jogorvoslatnak.

Az Alkotmánybíróság hatáskörét az Alaptörvény 24. cikke (2) bekezdésének d) és (3) bekezdésének b) pontja, valamint az Abtv. 27. §-a alapozza meg.

Az ügyben perújítási és felülvizsgálati eljárás nincsen folyamatban.

Kérelmem indokolásaként az alábbiakat terjesztem elő:

I. A VÉGZÉS KÖZVETLENÜL SÉRTI AZ INDÍTVÁNYOZÓ ALAPTÖRVÉNYBEN BIZTOSÍTOTT JOGAIT

1. Az alaptörvény-ellenes Végzés alapjául fekvő eljárás

- (1) Az indítványozó és a [REDACTED] (a továbbiakban együtt: „**Felek**”) 2007. december 13-án kötött lízingszerződést, ami alapján a [REDACTED] rendelkezésre bocsátotta az indítványozó által kiválasztott személyi gépjárművet abból a célból, hogy azt a részére lízingbe adja. A Felek 2010. október 19-én közös megegyezéssel a lízingszerződést fix törlesztő részletű, változó futamidejű konstrukciójú szerződéssé módosították. A felek továbbá megállapodtak abban, hogy az adósnak a szerződés alapján a finanszírozóval szemben

a szerződésmódosítás napjáig fennálló lejárt és meg nem fizetett tartozásának a tőkenövekményére jutó árfolyam különbözetet is magában foglaló összege 470.725,- Ft kiegyenlítésre került azzal, hogy a még esedékessé nem vált tőketartozás a szerződésmódosításban meghatározott képlet szerinti összeggel emelkedik. A lízingszerződés a felek között 2011. április 14. napján közös megegyezéssel megszűnt, amikor az indítványozó a személyi gépjárművet a felperes részére visszaszolgáltatta.

- (2) Az alaptörvény-ellenes Végzés a fenti tényállás alapján a [REDACTED] által az indítványozó ellen – lízingdíj megfizetése tárgyában – indított perben született a felülvizsgálati szakban. A [REDACTED] keresetében azt kérte a bíróságtól, hogy kötelezze az alperest (indítványozót) 4.213.419,- Ft és ezután 2011. április 14. napjától a kifizetés napjáig járó késedelmi kamat, valamint perköltség fizetésére. Keresetét arra alapította, hogy a felek között deviza alapú lízingszerződés jött létre, ami alapján az indítványozónak a megjelölt összegű lízingdíj fizetési kötelezettsége áll fenn a szerződés megszűnése után. Az indítványozó érdemi védekezésében a kereset elutasítását kérte, vitatta annak jogalapját és összecszerűségét is. Vitatta, hogy a felek között a szerződés érvényesen létrejött volna. E körben előadta, hogy a szerződésben a devizaalapú szerződések esetében lényeges kérdések nem kerültek meghatározásra. Az indítványozó bemutatta, hogy ha a szerződés létrejött volna, abban az esetben is semmisnek minősülne, mivel az a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: „*régi Hpt.*”) rendelkezéseibe ütközik, továbbá az előírt kötelező alakosság megsértése okán semmisnek minősül.
- (3) A perben eljáró elsőfokú bíróság a [REDACTED] kereseti kérelmeinek megfelelően marasztalta az indítványozót. Az elsőfokú ítélet ellen az indítványozó élt fellebbezéssel, amelyben elsődlegesen arra kérte a másodfokú bíróságot, hogy helyezze hatályon kívül az elsőfokú ítéletet, mert az megalapozatlan, jogszabálysértő, okirat-ellenes. Másodlagosan az ítélet megváltoztatását, a felek által egymásnak teljesített szolgáltatások elszámolását kérte. Az indítványozó fellebbezési kérelmének indokolásaként előadta, hogy az elsőfokú bíróság ítélete megalapozatlan, jogszabálysértő és okirattellenes. Bemutatta, hogy az elsőfokú ítélet szöges ellentétben áll az eljárásban becsatolt okirati bizonyítékokkal.
- (4) A másodfokú bíróság szintén érvényesen létrejött szerződésnek minősítette a felek között létrejött lízingszerződést. Az elsőfokú bíróság véleményét akként változtatta meg, hogy az indítványozót terhelő marasztalás összegét 2.247.698,- Ft-tőkére, és az azután járó késedelmi kamatokra szállította le. Az indítványozó a másodfokú bíróság döntése ellen határidőben, a másodfokú bírósági ítélet kézhezvételétől számított 60 napon belül felülvizsgálati indítványt nyújtott be a Kúriához, 2017. március 13-án. Az indítványozó felülvizsgálati kérelmében kérte a Kúriát, hogy a másodfokú bíróság ítéletét helyezze hatályon kívül, és elsődlegesen a jogszabályoknak megfelelő tartalmú új ítélet meghozatalára, másodlagosan az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására való utasítását kérte. Felülvizsgálati kérelmének indokolásaként előadta az indítványozó, hogy a másodfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését azért kéri, mert az sérti a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: „*régi Ptk.*”) 200. §-ának (2) bekezdését, 231. §-ának (2) bekezdését, a régi Hpt. 210. §-ának (1) és (2) bekezdését, 210. §-ának (1) bekezdését, 213. §-a (1) bekezdésének c) pontját, valamint a régi Hpt. 2. sz. mellékletének I.11. d) alpontját. Az indítványozó mindemellett 30 napos határidőt kért a kérelemben foglaltak részletes indokolására.

- (5) A Kúria a – jelen alkotmányjogi panasz indítvánnyal támadott – Végzésében a Pp. 273. §-ának (1) bekezdésére hivatkozással elutasította az indítványozó felülvizsgálati kérelmét. A Kúria döntését azzal indokolta, hogy az indítványozó „csak a megsértett jogszabály helyeket jelölte meg, a jogszabálysértés indokait nem fejtette ki, erre vonatkozó álláspontját nem ismertette.” **(Végzés indokolásának 8. bekezdése)** Azt nem fejtette ki, hogy a határidőben benyújtott felülvizsgálati kérelemhez kapcsolódóan miért nem szólította fel hiánypótlásra az indítványozót, illetőleg milyen okból kifolyólag nem hozott végzést – az indítványozó kifejezett, több tárgyra vonatkozó, egymással összefüggő kérelmei ellenére - az indítványozó határidő hosszabbítási kérelmével kapcsolatban.

2. Az alkotmányjogi panasz indítvány előterjesztésének indokai

- (6) Az indítványozó a másodfokú bíróság döntésével szemben azért terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, mert megalapozott álláspontja szerint a közte és a [REDACTED] között nem jött létre jogszerűen szerződés az első és másodfokú eljárásban részletesen kifejtett okokból kifolyólag. A másodfokú bíróság ítéletének a szerződés létrejöttével és érvényességével kapcsolatos megállapításai megalapozatlanok, iratellenesek és téves jogszabály értelmezésen alapszanak. Ahogy azt az indítványozó a korábbi eljárásokban levezette a régi Hpt. helyes értelmezése alapján, a régi Ptk. értelmében a lényeges kérdésekben való megegyezés hiányában létre sem jöhetett, ha pedig létrejött volna a jogszabálysértő és színlelt tartalom következtében, akkor is semmis lenne a felek közötti szerződés.
- (7) A Kúria a Végzéssel és előzetes mulasztásával ellehetetlenítette, hogy az indítványozó érdemben gyakorolhassa a törvényben biztosított eljárási jogait; az indítványozó ezzel elesett attól a lehetőségtől, hogy – a számára törvény által biztosított eljárásban – érdemben bírálják el felülvizsgálati kérelmét.
- (8) Az indítványozó jelen alkotmányjogi panasz indítványát azzal a céllal terjeszti elő, hogy az alaptörvény-ellenes Végzés megsemmisítése után érdemben tudja gyakorolni eljárási jogait, és perbe vitt jogairól tartalmi döntés születessen. A Kúria ugyanis azáltal, hogy elmulasztotta hiánypótlásra felhívni az indítványozót, és nem hozott végzést az indítványozó határidő hosszabbítási kérelmével kapcsolatban, megtevesztette, illetőleg felismerhető tévedése ellenére tévedésben tartotta az indítványozót. A Kúria ahelyett, hogy a határidőben előterjesztett kérelem kapcsán felhívta volna az általa érzékelt hiányosságok pótlására az indítványozót, illetőleg végzésben elutasította volna a határidő hosszabbítási kérelmét, az eredeti határidő lejártával utasította el a felülvizsgálati kérelmet.
- (9) A Kúria eljárása súlyosan sérti a jogbiztonság elvét [**Alaptörvény B) cikk (1) bekezdés**], és az indítványozó abból fakadó jogait, valamint a tisztességes eljárás elvét [**Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés**]. Az indítványozó számára a hiánypótlási felhívás és a határidő hosszabbítási kérelmet elutasító végzés hiányában kiszámíthatatlan volt, hogy milyen határidők között gyakorolhatja eljárási jogait, és az előreláthatóság hiánya ellehetetlenítette az eljárási jogainak a gyakorlását. A felhívás és a végzés meghozatalának elmulasztásával kiüresedtek az indítványozó törvényben biztosított jogérvényesítést biztosító jogai, és elesett a valódi, hatékony bírói jogvédelemtől.

II. A VÉGZÉS ELLENTÉTES AZ ALAPTÖRVÉNY B) CIKKÉNEK (1) BEKEZDÉSÉVEL, VALAMINT A XXVIII. CIKKÉNEK (1) BEKEZDÉSÉVEL

1. A Végzés sérti a jogbiztonság elvét

- (10) Az Alaptörvény B. cikkének (1) bekezdése értelmében Magyarország független, demokratikus jogállam. Ahogy azt az Alkotmánybíróság számos határozatában, így a **9/1992. (I.30.)** számú határozatában is kifejtette, a jogállam nélkülözhetetlen eleme a jogbiztonság. A jogbiztonság pedig az állam kötelességévé teszi annak biztosítását, hogy *„a jog egésze, egyes részterületei és az egyes jogszabályok is világosak, egyértelműek, működésüket tekintve kiszámíthatóak és előreláthatóak legyenek a norma címzettjei számára. Vagyis a jogbiztonság nem csupán az egyes normák egyértelműségét követeli meg, de az egyes jogintézmények működésének a kiszámíthatóságát is. Ezért alapvetőek a jogbiztonság szempontjából az eljárási garanciák. Csak a formalizált eljárás szabályainak követésével keletkezhet érvényes jogszabály, csak az eljárási normák betartásával működnek alkotmányos jogintézmények.”* [idézet a **9/1992. (I.30.) AB határozat, V. 3.** pontból. Ez a megállapítás megjelenik még a **42/2004. (XI.9.) AB határozat II. 3.** pontjában.]
- (11) A jogbiztonság követelménye, az Alkotmánybíróság – **(10) bekezdésben** idézett határozatában is megmutatkozó – töretlen gyakorlata értelmében nem csak a jogalkotóra, hanem a jogalkalmazókra is vonatkozik. *„A jogállamiság követelményéből az is következik, hogy a jogértelmezés nem válhat a jogalkalmazó szerv önkényes, szubjektív döntésének eszközévé. Ellenkező esetben sérülne a jogbiztonság követelménye, a jogalkalmazó szervek döntéseire vonatkozó kiszámíthatósági és előreláthatósági elvárás”* [idézet a **3173/2015. (IX.23.) AB határozat V. 52.** pontból. Ez a megállapítás megjelenik még: **3026/ 2015. (II.9.) AB határozat IV. 2.** pontjában.]
- (12) A jogbiztonság elvéből számos eljárási garancia és jog levezethető, amik az egyéni jogvédelemmel állnak összefüggésben. A jogalkalmazó szervek működésére vonatkozó kiszámíthatóság és előreláthatósági elvárás biztosítja ugyanis, hogy az eljáró felek bírósághoz való joga ne üresedjen ki, hanem valóban hatékony jogvédelemként funkcionálhasson. Ennek megfelelően megállapítható, hogy az indítványozó *„Alaptörvényben biztosított joga”* sérült akkor, amikor a Kúria eljárásával megsértette a jogbiztonság elvéből következő kiszámíthatósági és előreláthatósági elvárást. *„Az Alaptörvényben biztosított jogok körébe nem kizárólag a „Szabadság és Felelősség” című részben foglalt alapvető jogok tartoznak, hanem – tágabb értelemben – az Alaptörvény más rendelkezéséből levezethető jogok is.”* [**3173/2015. (IX.23.) AB határozat**]
- (13) A Kúria eljárása során megsértette a jogbiztonság elvéből következő eljárási garanciákat: a kiszámíthatóságot és az előreláthatóságot. Alkotmányos jelentőséggel bíró eljárási normákat sértett meg azzal, hogy hiánypótlásra való felhívás, illetőleg a határidő hosszabbítási kérelemmel kapcsolatos végzés előzetes meghozatala nélkül utasította el hivatalból az indítványozó felülvizsgálati kérelmét.
- (14) A **Pp. 95. § (2) bekezdése** értelmében a bíróság a beadványt, ha az nem felel meg a törvény rendelkezéseinek, vagy más okból kiegészítésre vagy kijavításra szorul, rövid határidő tűzésével a hiányok megjelölése mellett pótlás végett a félnek visszaadja, és figyelmezteti,

hogy ha a beadványt újból hiányosan adja, be a bíróság el fogja utasítani, illetőleg hiányos tartalma szerint fogja elintézni. A **Pp. 212. §-ának (1) bekezdése** értelmében a bíróság a per érdemében ítélettel, minden más kérdésben végzéssel határoz. Abban az esetben, ha a Kúria a Pp. vonatkozó rendelkezései szerint jár el, és hiánypótlásra szólítja fel, figyelmezteti az indítványozót a kérelem hiányosságaival kapcsolatban, vagy végzésben elutasítja a határidő hosszabbítási kérelmet, akkor az indítványozónak lehetősége lett volna még az eredeti, hatvannapos határidőn belül pótolni a hiányosságokat. Azáltal, hogy a Kúria elmulasztotta megtenni a beadvány beérkezése után a szükséges intézkedéseket [**Pp. 95. § (1) bekezdés**], bizonytalan, megtévesztő helyzetbe hozta az indítványozót. Az indítványozó elutasító végzés és hiánypótlási felhívás hiányában nem tudhatta azt, hogy a Kúria elfogadta a részletes indokolás előterjesztésére benyújtott határidő hosszabbítás iránti kérelmét vagy sem. A Kúria döntése előzetes határozathozatal és figyelmeztetés hiányában kiszámíthatatlan és előre láthatatlan volt, hiszen a felülvizsgálati kérelmekkel szemben támasztott követelmények kapcsán [**Pp. 272. § (2) bekezdése**] nem fejlődött ki egységes joggyakorlat.

- (15) A **Pp. 272. §-ának (2) bekezdésében** meghatározott követelményekkel kapcsolatban az egységes joggyakorlat hiányára hívta fel a figyelmet Dr. Farkas Attila a Kúria Joggyakorlat – elemző csoportjának releváns összefoglaló véleményében¹: „A Kúria ítélezési gyakorlata nem egységes abban, hogy a felülvizsgálati kérelemben a jogszabálysértés megjelölése körében kifejezetten, tételesen meg kell jelölni a megsértett jogszabályhelyet is, avagy elegendő, ha az a felülvizsgálati kérelemben egyébként előadottakból következik. Nem folytat egységes gyakorlatot a Kúria jelenleg abban a tekintetben sem, hogy az említett négy tartalmi kellék² valamelyikének a hiánya esetében sor kerülhet-e a felülvizsgálati kérelem előterjesztőjének hiánypótlásra való felhívására, vagy ha a felülvizsgálati határidőben tartalmilag hiányos kérelmet terjesztettek elő, a kérelmet hiánypótlási felhívás nélkül el kell utasítani.”
- (16) Egységes bírósági joggyakorlat hiányában tehát még az sem volt előre látható, hogy a határidő lejártá után a felülvizsgálati kérelem valamelyik kellékének hiányában sor kerülhet-e hiánypótlási felhívásra.³ Ehhez képest az indítványozó helyzetében még kevésbé volt előre látható a Kúria döntése. Az indítványozó ugyanis határidőben terjesztette elő felülvizsgálati kérelmét, ami a kérelem részletes indokolásán kívül minden tartalmi és formai feltételnek megfelelt. A kérelem előterjesztésével egyetemben az indítványozó ráadásul határidő hosszabbítási kérelmet is benyújtott, amiről a Kúria nem hozott a Végzés előtt külön határozatot.
- (17) A Kúria megsértette az eljárásával a jogbiztonság követelményét, a jogalkalmazó szervek döntéseire vonatkozó kiszámíthatósági és előre láthatósági elvárást. Az indítványozó egységes joggyakorlat hiányában nem láthatta előre, hogy kérelmét a részletes indokolás bevétele előtt el fogják utasítani. Joggal számíthatott arra, hogy a Kúria a jogértelmezési bizonytalanságot feloldja, és hiánypótlási felhívásában, illetőleg a határidő hosszabbítási kérelemmel kapcsolatos végzésében figyelmezteti az általa irányadónak tekintett értelmezésre. Az

¹ Dr. Farkas Attila: Összefoglaló értékelés a felülvizsgálati kérelmek hivatalból elutasítása során a Kúria Polgári Kollégiuma polgári szakágának gyakorlatában felmerült jogértelmezési kérdésekről, Kúria Joggyakorlat-Elemző Csoport, Összefoglaló vélemény, A Kúria nem érdemi határozatai, Budapest, 2015. december 7., 19. o.

² A felülvizsgálati kérelemmel támadott határozat megjelölése, a Kúria döntésére irányuló határozott kérelem, a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése, a kérelem indokainak előadása.

indítványozó joggal várhatta azt, hogy ha a Kúria jelen esetben az irányadó szabályokat úgy értelmezi, hogy a határidő után nincsen lehetőség a részletes indokolás előterjesztésére, akkor az indítványozó kérelemből felismerhető „tévedésére” – azaz a Kúria jelen esetben követettől eltérő értelmezésére – fel fogja hívni a figyelmét. Az indítványozó elvárásának a jogosságát támasztják alá a Pp. megvizsgálási kötelezettséggel, hiánypótlással, illetőleg a határozat hozatallal kapcsolatos szabályai [Pp. 95. § (1)-(2), 212. § (1)]. E szabályok alapján a bíróságok főszabály szerint kötelesek az eljárást érdemben lezáró döntés meghozatala előtt külön dönteni az egyes kérelmekről, és felhívni a figyelmet az eljárást indító kérelmek hiányosságaira. Különösen így van ez, ha az adott kérelem elbírálásától, illetőleg az eljárást indító kérelem hiányosságának kijavításáról függően kerülhet sor a fél jogainak és kötelezettségeinek érdemi elbírálására. Azzal tehát, hogy a Kúria nem hozott előzetesen végzést a beterjesztett határidő hosszabbítási kérelemről, és nem figyelmeztette az indítványozót, annak ellenére, hogy az indítványozó által követett értelmezés egyértelműen kiderült a kérelmeiből, bizonytalan, megtevesztő helyzetet teremtett, amiben a Végzés meghozatala kiszámíthatatlan és előreláthatatlan volt. Az így előidézett jogbizonytalansággal a Kúria megsértette a jogbiztonság elvét, és ezzel végeredményben elzárta az indítványozót attól, hogy a felülvizsgálati eljárásban érvényesítse jogait.

2. A Végzés sérti a tisztességes eljárás követelményét

- (18) Az Alaptörvény XXVIII. cikkének (1) bekezdése értelmében „Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.” Az Alaptörvény idézett cikke rögzíti a tisztességes eljárás követelményét. Ez az eljárásokkal szemben támasztott követelmény a hatékony bírói jogvédelmet biztosítja, önmagában a bírói út igénybevételének formális biztosítása ugyanis nem elegendő az eljárási garanciák és a bíróhoz való jog teljesedéséhez. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint „a tisztességes eljáráshoz való jog magában foglalja az alkotmányszövegben kifejezetten nem nevesített bírósághoz való jog valamennyi feltételét is. Az Alkotmánybíróság értelmezésében tehát a tisztességes eljáráshoz fűződő jog körébe tartozik a hatékony bírói jogvédelem követelménye (...). Önmagában a bírói út igénybevételének formális biztosítása ugyanis nem elegendő az eljárási garanciák teljesedéséhez, hiszen az alkotmányos szabályban előírt garanciák éppen azt a célt szolgálják, hogy megtartásával a bíróság a véglegesség igényével hozhasson érdemi döntést.” [19/2015. (VI.15.) AB határozat, III., 35.]
- (19) A tisztességes eljáráshoz való jog a polgári eljárások esetében azt biztosítja, hogy a feleknek valós és egyenlő lehetősége legyen az előterjesztett kérelmek alátámasztására a számukra kedvező döntés meghozatala érdekében: rendelkezhessenek a kérelmeikről, valós lehetőségük legyen a döntés alapjául szolgáló peranyag szolgáltatására és jogi, ténybeli álláspontjuk kifejtésére. Az önrendelkezési jogosultságból levezethető joga a feleknek, hogy anyagi és eljárási jogaikkal szabadon rendelkezhessenek [8/1990. (IV.23.) és 1/1994. (I.7.) AB határozatok], azaz meghatározhassák az eljárás személyi és tárgyi kereteit, valamint annak menetét.
- (20) A tisztességes eljáráshoz való jog a processzuális igazságosságot juttatja érvényre; az anyagi igazság érvényre juttatásához szükséges eljárást hivatott biztosítani. [9/1992. (I.30.) AB

határozat] A töretlen alkotmánybíróági gyakorlat értelmében „a tisztességes eljárás (*fair trial*) követelménye az eljárásjogi garanciák érvényesülését is felöleli, és egy olyan minőséget jelent, amelyet az eljárás egészének figyelembe vételével lehet csupán megítélni. [19/2015. (VI.15.) AB határozat] Ennek a követelmény teljesülésének a vizsgálata során figyelemmel kell lenni arra, hogy az „egyes részek hiánya ellenére éppúgy, mint az összes részletszabály betartása dacára lehet az adott eljárás 'méltánytalan' vagy 'igazságtalan', avagy 'nem tisztességes'.” [6/1998. (III.11.) AB határozat]

- (21) A Kúria eljárása során megsértette a tisztességes eljárás követelményét azzal, hogy előzetes hiánypótlási felhívás, figyelmeztetés, illetőleg határidő hosszabbítási kérelmet elutasító végzést meghozatala nélkül utasította el az indítványozó felülvizsgálati kérelmét. Az indítványozónak a bírói út csupán formális módon volt biztosítva, jogai perbeli érdemi érvényesítésére nem volt lehetősége. Azáltal, hogy a Kúria nem tájékoztatta az indítványozót arról, hogy a határidő hosszabbítási kérelmet nem fogadja el, és a részletes indokolás 60 napos határidőn belül történő benyújtása hiányában el fogja utasítani a felülvizsgálati kérelmet, az indítványozót elzárta a valós jogérvényesítés lehetőségétől. A Kúria tájékoztatásának az elmaradása – az egyébként is fennálló jogértelmezési bizonytalanságra is tekintettel – kifejezetten megtévesztő helyzetet teremtett, hiszen az indítványozó joggal számíthatott arra, hogy ha a bíróság nem tartja elbírálhatónak, illetve jóváhagyhatónak a kérelmeit, akkor erről tájékoztatást fog kapni. (vö. 17. bekezdés)
- (22) A hiánypótlási felhívásra, illetőleg a végzések meghozatalára vonatkozó szabályok a tisztességes eljárás követelményének a teljesülését segítik elő. A hiánypótlásra való felhívással érhető el, hogy az esetleges hibák, amik a perbe vitt jogok és kötelezettségek érdemi elbírálását akadályozzák, kijavíthatóak legyenek. Az egyes, eljárás kereteit alakító – így a határidő hosszabbításra irányuló – kérelmek végzéssel történő elbírálása biztosítja azt, hogy a felek érdemben alakíthassák a permenetét és kereteit. Abban az esetben, ha a felek „peralakító” jogcselekményeit a bíróság csupán az eljárást lezáró határozatban bírálja el, a felek peralakításához való joga kiüresedik, és jogérvényesítés keretei bizonytalanná, kiszámíthatatlanná válnak. Ebben a helyzetben sérül a felek rendelkezési joga, és az előreláthatóság hiányában jogellenesen szűkül a lehetőségük a jogi és ténybeli álláspontjuk kifejtésére, ami gátolja a hatékony bírói jogvédelmet. (vö. a fenti 17. bekezdés) Ilyenkor a bírói út igénybevételére csupán formális lehetősége van a feleknek, ami sérti a tisztességes eljárás követelményét.
- (23) Jelen esetben a hiánypótlás, illetőleg a határidő hosszabbítási kérelemmel kapcsolatos végzés meghozatala különösen garanciális jelentőséggel bírt volna. A Kúria számára felismerhető volt, hogy ha az eljárás lezárása előtt nem hoz külön határozatot az indítványozó kérelmével kapcsolatban, akkor az indítványozónak nem lesz érdemben lehetősége jogai felülvizsgálati eljárásban való érvényesítésére. A tisztességes eljárás követelménye értelmében a Kúriának közre kellett volna működnie abban, hogy az indítványozó érdemben tudja gyakorolni eljárási jogait, és ennek érdekében élnie kellett volna a Pp-ben meghatározott – a per érdemi tárgyalásának elősegítését szolgáló – eszközökkel (hiánypótlási felhívás, határidő hosszabbítási kérelem elutasítása). A Kúria „hallgatása” megtévesztő volt, és elzárta az indítványozótól az érdemi igényérvényesítés lehetőségét. Az indítványozó a Kúria eljárása következtében nem tudta gyakorolni eljárási jogait, hiszen a végzések meghozatala hiányában nem tudta felmérni a per kereteit, az eljárási kötelezettségeit, illetőleg az azokra nyitva álló határidőket.

- (24) Önmagában ellehetetlenítette az indítványozó peralakításhoz, peranyag szolgáltatáshoz, illetve jogi és ténybeli indokolás előterjesztéséhez fűződő jogát, így megsértette a tisztességes eljárás követelményét a Kúria azzal, hogy az indítványozó határidőben előterjesztett kérelmének hiányosságait és a permenetének alakítására vonatkozó kérelmét csupán az eljárást lezáró végzésében vizsgálta. Ezzel elzárta az indítványozót a hatékony bírói jogvédelemtől, illetőleg az érdemi bírói döntéstől. Az indítványozó számára csupán formálisan volt biztosítva a bírói út igénybevétele, így – a részletszabályok betartásától, illetőleg megsértésétől függetlenül – az eljárás méltánytalan, igazságtalan volt. A Kúria mulasztása mindemellett növelte – az egységes joggyakorlat hiányában (vö. a fenti **15. bekezdés**) fennálló jogbizonytalanságot, így előreláthatóság hiányában megakadályozta az indítványozót az eljárási jogai gyakorlásában. Az indítványozó ugyanis joggal számíthatott arra, hogy ha a Kúria értelmezése szerint a részletes indokolás pótlására előzetes kérelem esetén sincsen lehetősége, akkor arról hiánypótlás vagy a határidő hosszabbítási kérelmet elutasító végzés formájában tájékoztatást fog kapni. Ezzel szemben a Kúria „hallgatásából” az indítványozó joggal vonhatta le azt a következtetést, hogy az előzetes határozat hozatalt azért mellőzte a Kúria, mert lehetőséget ad a részletes indokolás hatvannapos határidő után történő érvényesítésére.
- (25) Ahogy azt a **1. és 2. pontokban** bemutattuk, az indítványozó a Végzés alaptörvény-ellenességét tehát az Alaptörvény B) cikkének (1) bekezdése és a XXVIII. cikkének (1) bekezdésének megsértésére alapozva állítja. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a felülvizsgálati eljárás léte bár nem alkotmányos követelmény, de annak – biztosítása esetén – meg kell felelnie az alkotmányos követelményeknek, így a jogbiztonság és a tisztességes eljárás elvének. [1/1994. (I.7.), 663/D/2000., 42/2004. (XI.9.) AB határozatok]

III. AZ ALAPTÖRVÉNY-ELLENESSÉG ÉRDEMBEN BEFOLYÁSOLTA A VÉGZÉST; AZ INDÍTVÁNY TÁRGYA ALAPVETŐ ALKOTMÁNYJOGI JELENTŐSÉGŰ KÉRDÉSNEK MINŐSÜL

1. Az alaptörvény-ellenesség érdemben befolyásolta a Végzést

- (26) Az alaptörvény-ellenesség érdemben befolyásolta a jelen alkotmányjogi panasz indítvánnyal támadott Végzést. Ha a Kúria végzésével elutasítja a határidő hosszabbítási kérelmet, illetőleg hiánypótlásra szólítja fel az indítványozót, akkor lehetősége lett volna a részletes indokolás határidőben való pótlására. Azzal azonban, hogy elmulasztotta meghozni a szükséges végzéseket, a Kúria olyan helyzetbe hozta az indítványozót, amelyben nem tudta felmérni egyértelműen az őt terhelő eljárási kötelezettségeket, az azok teljesítésére nyitva álló határidőt, és emiatt nem tudta érdemben érvényesíteni a jogait.
- (27) A Végzés előzetes határozathozatal (hiánypótlási felhívás, határidő hosszabbítási kérelem elutasítása) hiányában történő meghozatala sértette a jogbiztonság és a tisztességes eljárás elvét, és az indítványozó eljárási jogainak kiüresedéséhez vezetett.

2. Jelen indítvány tárgya alapvető alkotmányjogi kérdésnek minősül

- (28) Amellett, hogy érdemben befolyásolta a Végzést, a bemutatott alaptörvény-ellenesség alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésnek is minősül. A jogbiztonság a jogállamiság nélkülözhetetlen eleme [9/1992. (I.30.) AB határozat], így annak sérelme alapvető alkotmányjogi jelentőséggel bír. A tisztességes eljáráshoz való joggal kapcsolatos követelmények vizsgálata szintén ilyen jellegű kérdésnek minősül az Alkotmánybíróság gyakorlata alapján. [19/2015. (VI.15.) AB határozat III.32.]

Budapest, 2017. augusztus 21.

Tisztelettel:

VESCOM KFT. „V.A.”
indítványozó
képviselőjében:
Dezső és Társai Ügyvédi Iroda
Rónayné dr. Csordás Ilona
ügyvéd

Mellékletek:

- I/1.** *Ügyvédi meghatalmazás*
- I/2.** *Az alapul fekvő eljárásban született ítéletek*
- I/3.** *Az alaptörvény-ellenes Végzés*
- I/4.** *A VESCOM Kft. „v.a.” hiteles cégkivonata*
- I/5.** *Nyilatkozat az indítvány nyilvánosságra hozhatóságáról*